

ВІДГУК

офіційного опонента докторки економічних наук, професорки, професорки кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету

Лук'янової Валентини Вячеславівни

на дисертацію Семененка Юрія Сергійовича «Інформаційно-аналітичне забезпечення системи впливу самоменеджменту на ефективність діяльності компанії» подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка, галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

Вивчення наданих Семененком Ю.С. анотацій та матеріалів дисертації, а також ознайомлення з науковими публікаціями дає підстави стверджувати, що дисертантом проведено достатньо ґрунтовний науковий аналіз обраної теми, сформульовано основні наукові положення, наявні елементи наукової новизни отриманих результатів, узагальнення та висновки, що виносяться на захист. Можна констатувати, що дисертант досягнув поставлених перед ним завдань, роботу виконав на належному рівні. Такий загальний попередній висновок ґрунтується на основних критеріях, які висувуються до дисертаційних робіт зазначеної наукової спеціальності.

Актуальність теми дослідження

Виконана Семененком Ю.С. дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», яка присвячена розв'язанню актуального наукового завдання підвищення ефективності діяльності компаній з допомогою інформаційних технологій економічного управління, в т.ч. і шляхом самоменеджменту, є актуальною, має теоретичне та практичне значення.

Інформаційні технології економічного управління стають важливим інструментом у сучасному бізнес-середовищі, оскільки допомагають підвищити ефективність діяльності компанії та забезпечити більш раціональне використання ресурсів. Інформаційні технології дозволяють ефективно організовувати робочий

час та задачі працівників. Системи планування, календарі, та інші інструменти допомагають автоматизувати процеси прийняття рішень та розподілу обов'язків, зменшуючи ймовірність непорозумінь та помилок у виконанні завдань.

Також інформаційні технології економічного управління допомагають в підвищенні комунікаційної ефективності в компанії. Інформаційні технології дозволяють створювати єдиний цифровий простір для обміну інформацією, сприяючи швидкому та ефективному обміну даними між різними відділами та співробітниками. Це забезпечує високу ступінь координації та співпраці всієї команди, що є ключовим аспектом підвищення продуктивності в умовах сучасного бізнесу.

Не менш важливим є впровадження інформаційних технологій у процесі аналізу та прийняття стратегічних рішень. Сучасні інструменти аналізу даних дозволяють збирати, обробляти та аналізувати величезний обсяг інформації, надаючи керівництву компанії об'єктивні дані для прийняття рішень. Це сприяє більш точному прогнозуванню та адаптації до змін в економічному середовищі, що, в свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності компанії.

Структура роботи

Зміст та структура дисертації Семененка Юрія Сергійовича відповідає темі, меті та окресленим завданням.

Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Повний обсяг дисертації викладено на 241 сторінках (у тому числі основний текст – на 173 сторінках). Робота містить 46 рисунків та 30 таблиць, список використаних джерел налічує 216 найменувань; 11 додатків розміщено на 29 сторінках.

У вступі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність дослідження, визначено зв'язок роботи з науково-дослідними темами Західноукраїнського національного університету, де виконувалась дисертація. Сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет та методи дослідження, а також описано наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. Також у вступі

наведено інформацію про практичне використання результатів роботи, наведено дані щодо апробації результатів дослідження та їх висвітлення у наукових публікаціях.

У першому розділі проведено аналіз поняття ефективності, методичних підходів щодо оцінювання ефективності діяльності компаній, у ході дослідження акцентовано увагу на доцільність впровадження ключових показників ефективності. Проведено дослідження поняття самоменеджменту, його основних складових та інструментів, які використовуються в процесі роботи. В завершальній частині першого розділу висвітлено роль інформаційних технологій в діяльності компанії, основні складові інформаційних технологій компанії та описано окремі аспекти впровадження інформаційних технологій в економічне управління компанією.

У другому розділі проведено аналізування ІТ-ринку України, показники його розвитку та вплив військового стану на ІТ-ринок. Шляхом опитування проведено оцінювання впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на ефективність діяльності компанії, виокремлено основні фактори впливу. Дослідження математичного апарату оцінювання ефективності діяльності дозволили запропонувати його вдосконалення з врахуванням впливу індексу самоменеджменту. Удосконалено та розширено методичний підхід до підбору персоналу, який базується на конкретизованих даних та профілях компетенцій. У завершальній частині розділу шляхом імітаційного моделювання AnyLogic створено модель оцінювання ефективності діяльності компанії з врахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів та впливу самоменеджменту. Розроблена модель дозволяє оцінювати поточну ефективність діяльності компанії та одержувати прогнозні дані на наступні періоди.

У третьому розділі розроблено методичний інструментарій для управління ефективністю діяльності компанії, побудовано діаграми взаємодії користувачів та основні етапи розробки. На основі запропонованого математичного апарату для оцінювання ефективності з врахуванням впливу самоменеджменту, сформовано в

другому розділі роботи, проведено оцінювання діяльності двох проєктів в аутсорсинговій ІТ-компанії та розраховано рівень впливу самоменеджменту.

Отримані автором результати дисертаційної роботи узагальнено у висновках.

Дисертація в цілому є структурно та змістовно збалансованою роботою, послідовність викладення основних положень є логічною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій та їх достовірність

Рівень обґрунтованості та достовірності результатів наукового дослідження забезпечується:

- глибоким аналізом сучасного стану наукових праць у зазначеній предметній області, застосуванням комплексного підходу, який включає теоретичні та експериментальні методи дослідження;

- коректним застосуванням різноманітних методів наукового дослідження;

- використанням сучасних та релевантних літературних джерел;

- результати авторських досліджень пройшли належну апробацію на міжнародних та всеукраїнських конференціях, відображені в фахових публікаціях, і застосовуються в діяльності українських компаній та в навчальному процесі Західноукраїнського національного університету про що свідчать відповідні довідки про впровадження;

- обґрунтовані висновки та пропозиції у роботі відзначаються науковою новизною та можуть слугувати для підвищення ефективності діяльності компаній та ІТ-проєктів за допомогою інформаційних технологій економічного управління.

Наукова новизна результатів дослідження

При виконанні дисертаційної роботи отримано такі наукові результати:

- розроблено науково-методичний підхід щодо ефективного відбору та стажування нових працівників, що базується на профілях компетенцій.

Оцінювання результативності процесу стажування виконується за допомогою показників ефективності;

- розроблено програмно-методичний інструментарій для управління ефективністю діяльності компанії, який автоматизує різноманітні бізнес-процеси та підвищує продуктивність кожного працівника. Використання технологій економічного управління, в т.ч. самоменеджменту, сприяє досягненню високих показників ефективності;

- вдосконалено науково-методичний підхід оцінювання ефективності діяльності компанії, який, доповнюючи існуючі підходи, враховує вплив функцій та технологій самоменеджменту. Використання індексу впливу самоменеджменту сприяє ефективному прогнозуванню та плануванню діяльності компаній;

- розширено та уточнено понятійно-категоріальний апарат самоменеджменту, а також визначено напрями та критерії впровадження самоменеджменту як ефективного інструменту для досягнення цілей компанії.

Практичне значення результатів дослідження

Про практичну значимість проведеного Семененко Юрієм Сергійовичем дослідження свідчать отримані ним довідки, що підтверджують впровадження наукових результатів у функціональну діяльність українських компаній:

- ТОВ «Агрокомпанія «Дружба» (довідка №301023 від 30.10.2023 р.).
- ТОВ «АПКО УКРАЇНА» (довідка № 6112023001 від 06.11.2023 р.).
- ТОВ «АВТОМАТИЗАЦІЯ БІЗНЕСУ» (довідка №07-1 від 07.11.2023 р.).

Наукове значення отриманих результатів підтверджується їх впровадженням у навчальний процес Західноукраїнського національного університету при поглибленні програмного та навчально-методичного забезпечення дисциплін: «Прикладна економічна кібернетика», «Технології організації та ведення ІТ бізнесу» (довідка №126-27/2321 від 09.11.2023 р.).

**Повнота відображення наукових положень дисертаційної роботи в
опублікованих автором працях**

Основні результати дисертаційної роботи опубліковані у 12 наукових працях загальним обсягом 3,75 д.а. (особисто автору належить 3,52 д.а.), зокрема 6 статей у наукових періодичних виданнях (у тому числі 3 – у наукових фахових виданнях України, 3 – у іноземних фахових виданнях); 6 праць апробаційного характеру – у збірниках матеріалів доповідей на конференціях.

Академічна доброчесність

Очевидних ознак порушення автором академічної доброчесності, зокрема випадків оприлюднення, частково або повністю, наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення їх авторства, не виявлено.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі інформаційних технологій. Це ґрунтовно підтверджено публікаціями, що розкривають основний зміст роботи.

Дисертацію оформлено у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України (Наказ №40 від 12.01.2017 р. зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №759 від 31.05.2019 р.).

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Відзначаючи належний рівень обґрунтування і достатню переконливість теоретичних, аналітичних і методичних положень дисертації необхідно звернути увагу на певні дискусійні положення та виокремити зауваження до роботи.

1. У першому розділі автором описано роль інформаційних технологій в економічному управлінні компаніями. Доцільно було б більш детально висвітлити проблеми, які можуть виникнути в процесі впровадження інформаційних технологій та шляхи їх вирішення.

2. При дослідженні різних підходів до оцінювання ефективності діяльності компаній автору варто було б вказати переваги та недоліки кожного з них.

3. У другому розділі автором проведено оцінювання впливу різних чинників на ефективність діяльності компанії, варто було б розширити вибірку експертів та поділити їх на певні групи (за певними критеріями), що дало б більш глибоку оцінку впливу окремих блоків чинників.

4. При розробці програмно-методичного інструментарію для управління ефективністю діяльності компанії в третьому розділі роботи, автору доцільно було поділити працівників за відділами та створити ієрархічну структуру розподілу прав доступу для забезпечення вищого рівня конфіденційності та зручності використання для кінцевих користувачів, також це б спростило процес навчання процесу використання даного інструментарію.

5. В третьому розділі при оцінюванні впливу самоменеджменту на ефективність діяльності проєкту в аутсорсинговій ІТ-компанії варто було вказати які саме інструменти для самоменеджменту використовувались, це дозволило б чіткіше оцінити рівень впливу конкретного інструменту та спрогнозувати його вплив у інших проєктах.

6. Наявні окремі зауваження щодо технічного оформлення роботи: подання табличного та графічного матеріалу, стилістики тощо.

Вказані дискусійні положення та побажання відображають власну наукову позицію опонента та не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

Загальний висновок про дисертаційну роботу

Дисертаційна робота Семененка Юрія Сергійовича «Інформаційно-аналітичне забезпечення системи впливу самоменеджменту на ефективність діяльності компанії» відповідає спеціальності 051 Економіка, виконана на високому науковому рівні, має належну апробацію отриманих результатів, вирішує важливе науково-практичне завдання: підвищення ефективності

діяльності компанії за допомогою інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічного управління.

Дисертація Семененка Ю.С. за актуальністю теми, обґрунтованістю наукових положень, висновків і рекомендацій, їх новизною, повнотою викладу в наукових публікаціях, відсутністю порушення академічної доброчесності та змістом відповідає вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 р. №283), «Вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України» від 12 січня 2017 р. №40, «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44. Автор дисертації, Семененко Юрій Сергійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний опонент
докторка економічних наук,
професорка, професорка кафедри
економіки, аналітики, моделювання
та інформаційних технологій в
бізнесі Хмельницького національного
університету

Валентина ЛУК'ЯНОВА

Підпис д.е.н., проф. Лук'янової В.В. Визнавляю:
Проректор з науково-педагогічної роботи
Хмельницького національного університету

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

"25" січня 2024 р.